

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
odbor kultury, sportu a cestovního ruchu
oddělení kultury a památkové péče

Spisová zn.: SpKrÚ – 72598/2017 OKSCR OKPP
Číslo jednací: KrÚ – 5221/2018 OKSCR OKPP

Vyřizuje: Ing. Milan Mariánek
Telefon: 466 026 169
E-mail: milan.marianek@pardubickykraj.cz

Datum: 22.01.2018

Národní kulturní památka Zámek s opevněním v Pardubicích – využití a obnova zámeckých exteriérů a interiérů čp. 1 a čp. 2 – dokumentace pro stavební povolení.

Žadatel:

Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice, zastoupený na základě plné moci společností SVIŽN s.r.o., Milady Horákové 298/123, 160 00 Praha 6 – Hradčany

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor kultury, sportu a cestovního ruchu, oddělení kultury a památkové péče (dále jen příslušný orgán), obdržel dne 01.11.2017 žádost společnosti SVIŽN s.r.o., Milady Horákové 298/123, 160 00 Praha 6 – Hradčany o vydání závazného stanoviska k dokumentaci pro stavební povolení stavby s názvem „Zámek Pardubice – využití a obnova zámeckých exteriérů a interiérů č. p. 1 a č. p. 2“. V žádosti se navrhuje provedení opravy, rekonstrukce a restaurování některých budov a prostor v areálu zámku s opevněním v Pardubicích, zejména v samotné zámecké budově č. p. 1, dále pak v objektu hospodářské budovy č. p. 2 a oprava drobného objektu, demolice a neúplný návrh novostavby v prostoru západně od budovy č. p. 2. Žádost obsahovala dokumentaci pro stavební povolení s výše uvedeným názvem, zpracovanou společností SVIŽN s.r.o. v říjnu 2017, a plnou moc dokládající oprávnění k zastupování vlastníka v řízeních vedených orgány státní správy.

Příslušný orgán k uvedené žádosti podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen památkový zákon), a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto

z á v a z n é   s t a n o v i s k o :

I.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona je **příprava předmětných prací** podle výše uvedené projektové dokumentace z hlediska zájmů státní památkové péče **přípustná** za dodržení následujících podmínek:

1. V dalším stupni bude zpracována prováděcí projektová dokumentace, která bude obsahovat následující:
  - 1.1 Způsob zabezpečení staveniště s požadavky na ochranu uměleckořemeslných prvků národní kulturní památky, zejména kamenných portálů (vjezd do areálu v č. p. 4, vstupní portál a zábradlí mostu do č. p. 1, vstupy do jednotlivých budov a další) před mechanickým poškozením vlivem dopravy materiálu.
  - 1.2 Vjezd přes most do budovy č. p. 1 nesmí používat vozidla s hmotností nad 3,5 tuny.
  - 1.3 Detailní výkresy (půdorys a řezy) prostoru spojovacího krčku mezi místnostmi 1-0.40 a 1-0.41, včetně detailu napojení dlažby na stávající kamenné portály.
  - 1.4 Popis skladeb všech navržených podlah, střech a dalších nově vytvářených a upravovaných konstrukcí.
  - 1.5 U všech nově vkládaných kamenných prvků bude určen tvar, barevnost, struktura materiálu a způsob opracování.
  - 1.6 Detaily napojení terénu na stavební konstrukce, a také vodorovných a svislých konstrukcí v interiérech. U nich je nutno eliminovat pohledové uplatnění nových systémových sériově vyráběných prvků (fólie, lišty apod.).
  - 1.7 Provedení restaurátorského průzkumu omítek v místech, kde je navrženo jejich odstranění, např. z důvodu oprav, zasekání elektroinstalace, apod. Navržené práce bude možno realizovat, až po předložení restaurátorské zprávy o absenci umělecké, či umělekohistorické výzdoby a hodnotných historických omítkových vrstev příslušnému orgánu památkové péče.
  - 1.8 U všech nových a upravovaných povrchů bude předepsáno provedení vzorků s požadavkem na jejich odsouhlasení příslušným orgánem památkové péče.
  - 1.9 Podrobný architektonický návrh nových vstupů do budovy č. p. 2. U vchodu z nádvoří do expozice zbraní je nutno přihlédnout k výšce klenby v prostoru 2-S1.01. V případě bezbariérového vstupu do místnosti 2-S1.03 bude návrh obsahovat řešení celého průčelí přístavby k č. p. 2
2. Všechny klempířské prvky, které mají kryt kamenné římsy (mezipatrové, nadokenní a další), nebudou z měděného, ale olověného plechu, případně může být horní plocha vyspádována štukem a ponechána bez plechování. Kamenné parapety oken nebudou oplechovány, ale vyspraveny restaurátorsky.

3. Vnitřní omítky nebudou plošně přeštukovány vápenným štukem, ale dojde pouze k lokální opravě a přeštukování poškozených míst. Malba stěn v interiérech nebude ploště škrábána, ale budou oškrábána pouze místa, kde je malba odfouklá, nesoudržná, nebo narušená. V prostorách nové expozice v 1. podzemním podlaží č. p. 2, a také na pilíři přechodu na valy nebude provedena navržená režná úprava stěn, ale stěny i klenby budou opatřeny vápennými omítkami. Fasády nádvoří nebudou plošně zbaveny štukové vrstvy, ale budou provedeny opravy poškozených míst. V prováděcí projektové dokumentaci bude navržena technologie provedení omítek, která zajistí plynulé napojení opravených míst na stávající plochy.
4. Okenní klíčky navržené k výměně budou navrženy jako historické originály, případně jako jejich vyrobené kopie (odlitky) z mosazi, z období počátku 20. století.
5. Střechy č. p. 2 je nutno navrhnout tak, aby bylo eliminováno pohledové uplatnění systémových sériově vyráběných prvků (oplechování, větrací pásy, mřížky apod.). Klempířské prvky úžlabí a napojení vikýřů budou eliminovány plynulým vyskládáním střešní krytiny.
6. Pokud dojde k opravě omítky čelních oblouků kleneb přechodu na valy, budou stejným způsobem opraveny i omítky líců kleneb.
7. Okna měněná v západní fasádě objektu č. p. 2 nebudou zdvojená, jak navrhuje dokumentace, ale dvojíťá.
8. V prostorách s navrženou výměnou dlažby za keramickou čtvercového formátu je nutno navrhnout druhotné použití staré podlahové krytiny minimálně v místnostech, kde je dlažba doplňována. V prostorách, které budou sloužit k expozičním účelům, je požadováno, aby byla nová keramická dlažba mírně patinována. V případě potřeby výměny jednotlivých dlaždic v rámci repasí podlah musí být použity staré dlaždice.

II.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona je **příprava restaurátorských prací** v rozsahu navrženém projektovou dokumentací z hlediska zájmů státní památkové péče **přípustná** za dodržení následujících podmínek:

9. V režimu restaurování bude provedena obnova následujících uměleckých a uměleckořemeslných prvků:
  - 9.1 Všechny nástěnné malby v řešených prostorách.
  - 9.2 Sgrafitové omítky.

- 9.3 Všechny pískovcové prvky v řešených prostorách (portály, ostění oken, schody, klenební žebra a pilíře, apod.). Součástí prací budou rovněž kamenné krakorce navazující na fasády tzv. katova dvorku, nesoucí arkýř ve 3. nadzemním podlaží.
  - 9.4 Všechny dřevěné stropy včetně podpůrného trámu.
  - 9.5 Dveře č. D1-3.15, D1-2.13, D1-2.12, D1-2.09, včetně jejich kovových prvků.
  - 9.6 Všechny vitráže, jak s barevnými skly, tak ze šestiúhelníkových skel.
  - 9.7 Všechny zámečnické prvky (s výjimkou mříže Z1-2.10, která bude buď odstraněna, nebo nahrazena mříží kovanou).
  - 9.8 Všechny plošně okované dveře a vrata včetně kování a zámků.
  - 9.9 Všechny celokovové dveře včetně kování a zámků.
10. Pro veškeré prvky uvedené v bodě 9. budou zpracovány restaurátorské průzkumy. Jejich prvotním cílem bude zjistit, popsat a vyhodnotit všechna poškození těchto prvků. Popis musí obsahovat jednak textové vyjádření druhu, rozsahu a míry poškození a současně grafické vyjádření rozsahu musí být znázorněno ve fotografii, nebo nákresu každého jednotlivého prvku. Vyhodnocení průzkumu každého jednotlivého prvku bude obsahovat návrh, zda tento prvek bude restaurován, či zůstane bez zásahu.
11. U prvků navržených k restaurování bude zpracován návrh konkrétního postupu restaurátorských prací, který musí obsahovat použité materiály a technologie jejich použití. V případě návrhu odstraňování nebo výměn částí, případně doplňků, bude návrh obsahovat grafické vyznačení odstraňovaného, či měněného prvku ve fotografii nebo nákresu, a návrh materiálu a tvaru doplňované části.
12. U průzkumu kovových prvků je nutno se zaměřit na způsob zastavení poškozování korozí a na jejich povrchovou úpravu.
13. Návrh na restaurování každého prvku musí obsahovat návrh specializací restaurátorských prací povolených Ministerstvem kultury, jejichž držitelé jsou oprávněni konkrétní prvek restaurovat.

O d ů v o d n ě n í

Příslušný orgán státní památkové péče pro národní kulturní památky provedl řízení k žádosti společnosti SVIŽN s.r.o., Milady Horákové 298/123, 160 00 Praha 6 – Hradčany o vydání závazného stanoviska k dokumentaci pro stavební povolení stavby s názvem „Zámek Pardubice – využití a obnova zámeckých exteriérů a interiérů č. p. 1 a č. p. 2“. V žádosti se navrhuje provedení opravy, rekonstrukce a restaurování některých budov a prostor v areálu zámku s opevněním v Pardubicích, zejména v samotné zámecké budově č. p. 1, dále pak v objektu hospodářské budovy č. p. 2 a oprava drobného objektu,

demolice a novostavba v prostoru západně od budovy č. p. 2. Žádost obsahovala neúplnou dokumentaci pro stavební povolení s výše uvedeným názvem, zpracovanou společností SVIŽN s.r.o. v říjnu 2017, a plnou moc dokládající oprávnění k zastupování vlastníka v řízeních vedených orgány státní správy. Tímto podáním došlo k zahájení postupu k vydání závazného stanoviska podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád).

Zámek s opevněním v Pardubicích byl prohlášen národní kulturní památkou nařízením vlády ČR č. 50/2010 Sb., ze dne 08.02.2010, o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, s účinností od 01.07.2010.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 památkového zákona bylo ve věci vydáno písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích (dále jen NPÚ) pod číslem jednacího NPÚ – 361/97818/2017/Ka, vypracované Ing. arch. Janem Kadlecem dne 29.12.2017. Ve vyjádření je konstatováno, že NPÚ považuje předloženou dokumentaci rámcově za přijatelnou.

Žadateli byla v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost vyjádřit se k podkladům pro závazné stanovisko; ten tuto možnost nevyužil.

Příslušný orgán v průběhu správního řízení posuzoval žádost z hlediska jejího souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z předložené žádosti, písemného vyjádření NPÚ, předchozích vydaných závazných stanovisek, stavebně historických průzkumů, průběžných konzultací s autorem projektové dokumentace a znalosti místních poměrů.

Při posuzování záměru příslušný orgán vycházel ze skutečnosti, že předmětné objekty i prostory na ně navazující jsou jednou z nejvýznamnějších kulturních památek v kraji. Tato památka je zpřístupněna veřejnosti (návštěvnost přesahuje 100 tisíc návštěvníků ročně). Jde tedy o objekt, kde prezentace kulturní památky je jednou ze zásadních památkových hodnot předmětné národní kulturní památky. Požadavkem pro další přípravu obnovy je užití takových materiálů, technologií, stavebních prvků a detailů, které budou vycházet z tradičního historického stavitelství, nebudou v nevhodném kontrastu s historickou situací a přitom umožní realizaci záměru investora. Výroková část závazného stanoviska je pro přehlednost členěna na dvě části. První shrnuje požadavky příslušného orgánu k pracím stavebního charakteru a druhá část se věnuje požadavkům k restaurování. Při stanovení jednotlivých podmínek se příslušný orgán řídil následujícími úvahami.

Pečlivým zkoumáním předložené projektové dokumentace bylo zjištěno, že celý návrh je zpracován velmi ohleduplně k jednotlivým konstrukcím národní kulturní památky. Vyplývá z něj, že zpracovatel se seznámil se stavebně historickými průzkumy a ctí v nich označené hodnotné prvky a konstrukce. Projektová dokumentace v budově zámku č. p. 1 navrhuje výměnu nevhodných novodobých konstrukcí (většinou podlah) za konstrukce esteticky vhodnější a u historických konstrukcí renovaci. Totéž platí v případě hospodářského objektu č. p. 2, kde je podíl dochovaných historických konstrukcí nižší, proto má autor dokumentace větší prostor pro dispoziční změny. Nástavba navržená v objektu č. p. 2 vychází ze stavebně historické analýzy, která na základě rešerší

archivních dokumentů doložila objemy a tvary nastavovaných prostor, které po mnoho staletí na tomto místě stály a zanikly až při požáru v roce 1892. Zpracovatel stavebně historického posouzení považuje současný stav za hlavní památkovou závadu prostoru a obnovení hmoty střech považuje z památkového i architektonického hlediska za možné a přípustné. Novostavba navržená západně od č. p. 2 je koncipována jako drobný soudobý hospodářský objekt, který nijak nedominuje v prostoru. Materiálové řešení je zcela tradiční s dřevěnými stěnami a střešní krytinou z pálené tašky. Většina zastavěné plochy je na místě odstraněných novodobých hospodářských objektů z 20. století, bez památkové hodnoty. Proto byl tento návrh příslušným orgánem vyhodnocen jako přípustný, protože svým architektonickým, materiálovým a hmotovým řešením kultivuje prostor hospodářského zázemí areálu, který se pohledově uplatňuje jen v průhledech z návštěvnických tras po zámeckých valech.

Ad I. Předložená projektová dokumentace dostatečně jasně stanoví rozsah navrhovaných stavebních zásahů do jednotlivých budov národní kulturní památky, ovšem nemá dostatečnou podrobnost, aby bylo možno práce provést pouze podle ní. Podmínky první části výroku popisují požadavky na obsah prováděcí projektové dokumentace a upřesňují požadavky státní památkové péče na další postup projekčních a následně i realizačních prací.

Ad II. Tato část podmínek vyjmenovává veškeré prvky v řešených prostorách, které jsou uměleckým dílem, případně uměleckořemeslnou prací. U všech těchto prvků je dáno § 14 odst. 8 památkového zákona, že jejich obnovu může provádět pouze fyzická osoba s povolením Ministerstva kultury. V prvním kroku je nutno odborně vyhodnotit, které prvky v řešených prostorách je nutno restaurovat a které zůstanou bez zásahu, protože jejich technický stav restaurování nevyžaduje. Realizace restaurátorských prací bude přípustná, až bude přesně popsán způsob jejich provedení. V podmínkách jsou popsány způsoby provedení a výsledný obsah průzkumů a jejich vyhodnocení, které jsou nutné k dalšímu posouzení prací. Tyto průzkumy musí vyhodnotit jednotlivá poškození a jejich výsledkem budou grafická znázornění návrhů, které budou předmětem dalšího řízení podle § 14 odst. 1 památkového zákona. Teprve po vydání tohoto rozhodnutí bude možno tuto část restaurátorských prací realizovat.

Příslušný orgán upozorňuje, že řešený prostor je územím s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 odst. 2 památkového zákona, a je nutno splnit ohlašovací povinnost vůči Archeologickému ústavu Akademie věd ČR.

V průběhu správního řízení nebylo rozhodnutí vydáno ve lhůtě do 60 dnů, protože se jedná o zvlášť složitý případ. Písemné vyjádření NPÚ bylo doručeno dne 03.01.2018, a příslušný orgán musel dodržet povinnost danou ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, podle kterého je povinen dát účastníkům řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

P o u č e n í   o   o d v o l á n í

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět žádosti v této věci, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 3 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA

Mgr. Bc. Milan Novák
vedoucí odboru
kultury, sportu a cestovního ruchu

Na vědomí:
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích